

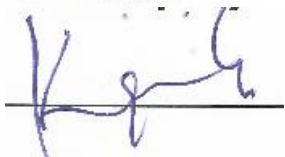
**PROJEKT: GORSKA LIVADA VU IKOVEC-revitalizacija i
o uvanje**

-dober primjer o uvanja biološke i krajobrazne raznolikosti
kao doprinos sloganu KZŽ "Bajka na dlanu"

Lobar, velja 2012

PROJEKT: Gorska livada Vu ikovec-revitalizacija i o uvanje

**-doobar primjer o uvanja biološke i krajobrazne raznolikosti
kao doprinos sloganu KZZ "Bajka na dlanu"**

OPIS PROJEKTA:

Na podruju zapadne Ivanšice nekoliko je velikih planinskih livada, a jedna od njih je i **Livada Vu ikovec** koja ini prirodni travnjak koji je u davnini nastao kao rezultat ovjekova djelovanja. Tu govorimo o livadama košanicama i travnjacima koji su se koristili kao podruja za ispašu stoke (**pašnjaci**).

Danas su gorske livade ugrožene zbog napuštanja ekstenzivnog stoarstva i tradicionalnog na inu života. Zbog toga one postaju podložne sukcesiji, tj. dolazi do promjene staništa jer ih obrastaju drvenaste vrste koje bi prirodno tamo rasle, no više ih nema tko uklanjati. Iako je zarastanje tih površina prirodan proces, šteta u smislu gubitka veoma vrijednih staništa vrlo je velika. Planinske livade, koje toliko volimo na gori Ivanici, bez ispaše, košnje i ostale interakcije s ovjekom (uglavnom iseljen van ovog krajobraza) nestaju širenjem šume, gorske štalice (pojate) bez održavanja se vraćaju u hrpe kamenja iz kojih su i nastale. **Danas tijela javne vlasti koja vode ovaj prostor stoga imaju tri mogućnosti:**

- 1. Prepustiti krajobraz prirodi i napustiti slogan Bajka na dlanu**
- 2. Sama svojim kapacitetima održavati gorske livade i krajobraz**
- 3. Potaknuti aktivnosti udruga i pojedinaca koje bi prirodno održavale ovu važnu sastavnicu krajobraza.**

Naša udruga zalaže se za potporu trećem mogućem scenariju. Takav je slučaj bio i s livadom Vu ikovec do trenutka kada je grupa aktivista udruge tijekom 2010/11. vlastitim radom i sredstvima nije vratila, sjećom invazivnog drveća i košnjom u prvo bitno stanje. Danas je na livadi Vu ikovec zasećeno "sjeme dobrog odnosa prema krajobrazu" koje bi trebalo poslužiti kao primjer i poticaj svima koji bi htjeli obnoviti gorske livade na ovom prostoru. Postavljeni su temelji za korištenje i prezentiranje pastirske baštine na južnim pobočjima Ivanice, primjer kako obnoviti na tradicionalan način, kako prezentirati tu kulturu koja lagano tone u zaborav. Kako danas očuvati krajobraz, kad su aktivnosti koje su ga stoljećima imale stvarale i održavale zamrle, složena su pitanja i za sada smo na dobrom putu da se na to pitanje kvalitetno odgovori. Zbog toga se javljamo s ovim projektom i aktivnostima koje proizlaze iz njega:

1. Održavanje šumskog puta prema livadi Vu ikovec za pristup
2. Košnja livade 2x godišnje
3. Sušenje otkosa i pospremanje u kupove („kopi“) na samoj livadi radi zimske ishrane divljači
4. Monitoring i praćenje stanja staništa vrijednih biljnih svojnosti
5. Ustrojavanje evidencije GPS tehnologijom
6. Konzalting i stručna obrada – Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima KZZ

7. Izrada edukativnih panoa za evidentirano bilje i postave na prilazu livadi:

I. VELIKA SASA (*Pulsatilla grandis*),

Pulsatilla grandis Wend. - velika sasa

- └ Jedna od najljepših biljaka na Ivanšici
- └ Strogo zaštićena biljna vrsta
- └ 8 nalazišta od toga 2 nova

II. ALPSKI JAGLAC (*Primula auricula*),

Primula auricula L. - alpski jaglac

- └ Rijetka reliktna vrsta alpskog flornog elementa
- └ Strogo zaštićena
- └ Raste na dolomitnim

III.KRANJSKI LJILJAN (Lilium carniolicum),

Lilium carniolicum Bernh. - kranjski ljiljan

- └ Strogo zašti en
- └ Raste u sklopu 5 biljnih zajednica

IV.BAZGOV KA UNAK (Dactylorhiza sambucina) –ORHIDEJA

Dactylorhiza sambucina (L.) Soó - bazgov ka unak

- └ Jedna od 37 svojt orhideja s ovog podru ja
- └ U SZ Hrvatskoj raste samo na gorskim livadama Ivanš ice koje se više ne kose
- └ Zbog toga bi uskoro mogao nestati s ovog

V.LJETNI JEDNOLIST (Ophioglossum vulgatum)

Ophioglossum vulgatum L. - ljetni jednolist

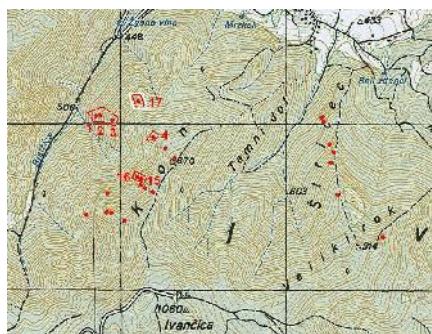

- └ Paprat iz porodice jednolista (*Ophioglossaceae*) s kratkim podankom i jednim listom koji je podijeljen u dva dijela.
- └ Raste isključivo na livadama
- └ Stjepan Horvati je utvrdio da raste u vrlo velikom broju vezana na rašireni tip naših dolinskih livada grozdastog ovsika i običnog krestaca (As. *Bromo-Cynosuretum cristati* Horvati . 1930)

- └ Na Ivanšići poznata samo dva nalazišta na Pragerskim kršima koja su zarasla u šikaru pa mu prijeti nestanak

VI.CRVENI LIKOVAC (*Daphne cneorum*),

Daphne cneorum L. – crveni likovac

VII.MIRISNI VRANJAK (*Gymnadenia odoratissima*) i

Gymnadenia odoratissima
(L.) Rich
– mirisni vranjak

VIII.CRVENA VRATIŽELJA (*Anacamptis pyramidalis*)

Anacamptis pyramidalis
(L.) Rich
– crvena vratиželja

Livadne zajednice

C.3.3.1. Brdske livade uspravnog ovsika na karbonatnoj podlozi (Sveza *Bromion erecti* W. Koch 1926)

Vučikovec

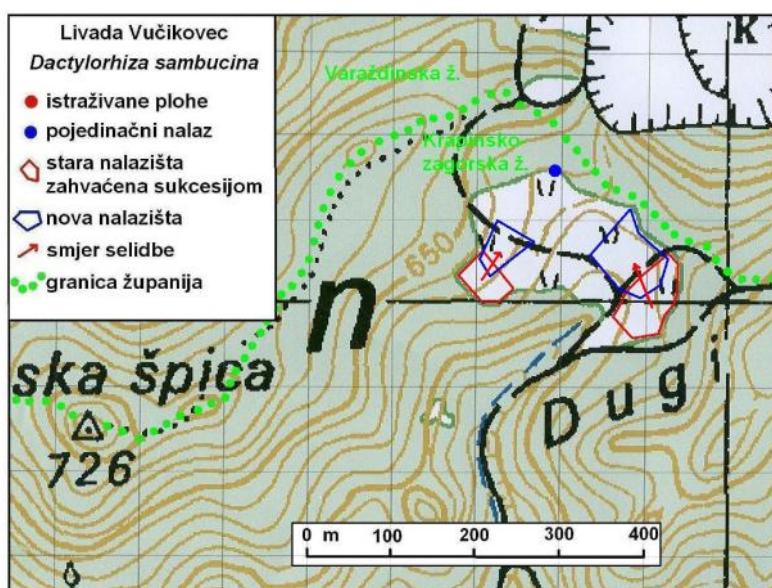

Pragerski krči

Orto-foto snimak livada

Primjer pra-enja migracija bazgovog kaunka iz svojti orhideja pred napredovanjem sukcesije na livadi Vučikovec

K. Jelčić

